

UNIVERSITAS TYRNAVIENSIS
FACULTAS PHILOSOPHICA

Posudok oponenta na habilitačnú prácu

Autor dizertačnej práce: Mgr. Michal Kohút, PhD.

Téma dizertačnej práce: Koncept piatich faktorov osobnosti v psychometrických a spoločenských súvislostiach

Predkladaná dizertačná práca má rozsah 197 strán vrátane zoznamu použitej literatúry. Jazyková a formálna úroveň práce je na výbornej úrovni. Prvé tri kapitoly obsahujú prehľad teoretických konceptov a ich vzájomných vzťahov, ktoré autor prezentuje v ďalšej časti práce (kapitola č. 4), ktorú tvorí súbor 11-tich publikovaných prác autora a spolupracovníkov. Z toho v 9-tich prácach je dr. Kohút uvedený ako prvý autor, v prevažnej väčšine všetkých prác ide o karentované publikácie, resp. publikácie v databázach WOS/Scopus.

Oceňujem autorov komplexný prístup k riešenej problematike. Text práce je systematický, autor využíva najnovšie informačné zdroje v dostatočnom množstve a variabilite. Opisované výskumné zistenia iných autorov sú detailne a kriticky hodnotené, vlastné zovšeobecnenia a syntézy doterajších poznatkov sú formulované adekvátne. Z textu práce je zrejmé, že autor sa v zvolenej téme veľmi dobre orientuje a preukazuje svoju výskumnú erudíciu.

Výsledky, ktoré dr. Kohút v súbore publikovaných prác prezentuje významnou mierou prispievajú k súčasnému vedeckému poznaniu o piatich osobnostných faktoroch - jednak pohľadu psychometrických vlastností slovenskej verzie „Inventára Veľkej päťky-2“, ale aj z hľadiska prediktívnej sily piatich osobnostných faktorov napr. na spokojnosť so životom, či behaviorálne a emocionálne reakcie počas pandémie COVID-19. Výsledky práce sú cenným príspevkom pre psychodiagnostiku osobnosti, keďže autor preložil do slovenského jazyka adaptoval na Slovensku Inventár Veľkej päťky – 2, a vo svojich výskumoch sa pokúsil sa priniesť čo najviac dôkazov o validite a reliabilite tohto nástroja. Obzvlášť oceňujem, že autor vo svojich výskumoch aplikuje aj koncept odlišného fungovania položiek (DIF), ktorý je na Slovensku vo všeobecnosti veľmi málo používaný pri štúdiách validizujúcich psychodiagnostické nástroje.

Celkovo podľa môjho názoru je kvalita a prínos habilitačnej práce dôkazom autorových schopností a skúseností v oblasti psychodiagnostiky osobnosti i štatistiky – čo predstavuje významný argument pre udelenie hodnosti docent v odbore Psychológia.

Otázky do diskusie:

1. Je možné rozdiely medzi mužmi a ženami, ktoré autor identifikoval v rámci analýzy položiek NEO-FFI pomocou konceptu odlišného fungovania položky (DIF) pripísať napr. rozdielom v anatomickej a funkčnej organizácii mozgovej

UNIVERSITAS TYRNAVENSIS
FACULTAS PHILOSOPHICA

kôry? Aké ďalšie faktory by sa mohli podieľať na identifikovaných rozdieloch na úrovni položiek, resp. na v úrovni jednotlivých faktorov veľkej päťky ako takej?

2. Autor v práci na viacerých miestach spomína možnosť využitia adaptovanej slovenskej verzie Inventára Veľkej päťky 2 pre výskumné účely. Aké vidí autor možnosti využitia v psychologickej praxi na Slovensku?

Záver:

Habilitačná práca spĺňa požiadavky kladené na habilitačnú prácu v odbore Psychológia preto ju odporúčam k obhajobe, a po jej úspešnom absolvovaní navrhujem udeliť vedecko-pedagogický titul docent.

V Trnave, 16.02.2023

---

doc. PhDr. Marián Špajdel, PhD., univer. prof.